

AGENTEN

Table listing agents for various districts: De Hr. A. P. Meiring, S. J. de Tuit, A. P. Keyter, James Walker, D. Cothlax, B. Fincham, J. D. Haupt, John Barry, P. Korsten, J. D. A. Freilich, C. Moller, H. F. de Lange Vos, F. Uys, J. Brehm, J. Meiring.

DE ZUID-AFRIKAAN.

KAAPSTAD DEN 13 APRIL 1843.

Men zal uit de oogerstaande Memorie van het "Swellendamsche Landbouwkundige Genootschap" ontwaaren, dat de kwestie van een Markt-Ongeld op Wol weder onder behandeling is gebracht.

De Memorie, aan het "Handels Collegie" in Engeland gerigt, aan de Kwartaals Byeenkomst van het Swellendamsche Landbouwkundige Genootschap voorgeleed zynde, werd terug getrokken, en een voorstel, gedaan door den Heer W. HARDINGH, den Klerk van het Vrederegert, en gesceonderd door Kolonel DICKSON, den Civilen Commissaris en Magistraat ter diër plaats, werd aangenomen, te weten:—"O de nHeer M. van BRUDA, senr. en den Heer H. RIVERS (leden des Wetgevendens Raads) te verzoeken, eene Bill aan hunnen Raad intedienen, tot het herroepen der belasting op Wol, door de Kaapstads Municipaliteit geheven wordende."

Wy vertrouwen, dat de Heeren BREDA en RIVERS stil staan zullen, voordat zy op zich nemen om zich te bemoeijen met de regten van de Municipaliteit dezer plaats; vooral eerstgemelde, wiens onmiddelyke betrekking tot het Municipaal Bestuur, als Voorzitter der Municipaliteit, van hem vordert, dat hy op den voorgrond sta om hare voorregten te beschermen en te handhaven.

Het onderwerp is reeds zoo herhaaldelyk aangeeroerd, en zelfs door het Koloniaal Gouvernement behandeld geworden, voordat hetzelfde door het Uitvoerend Bewind werd bekrachtigd, dat weinig behoefte gezegd te worden, ter ondersteuning der tegenwoordige Markt-Belasting.

Maar wy staan verwarder dat het Landbouwkundige Genootschap van Swellendam, het voornaamste schapen-teelende Distrikt in de Westelyke Provincie, eene poging aanwendt om eene herroeping te bewerken van de belasting op Wol, welke geheven wordt door de Kaapstads Municipaliteit, op het principe van bescherming der Wolteelt, terwyl hetzelfde de heffing van eene gelyksoortige belasting op Wol, door de Swellendamsche Markt geheven wordende, geheel onaangeeroerd laat!

Indien men het grondbeginsel van "bescherming" heeft willen regtvaardigen, dan moeten deze Heeren niet hunne eigene Municipaliteit eene aanvang gemaakt hebben, om die belasting te herroepen.

Doch het principe van "bescherming" bestaat niet meer. Indien men evenwel pogingen aanwendt om hetzelfde met betrekking tot Wol te handhaven, hebbende Wynboeren even veel, zoal geen groter regt, te vorderen, dat dat grondbeginsel met betrekking tot hun produkt worde gehandhaafd.

By eene vergelyking van de Markt-ongelden welke door de Wyn- en Koornboeren, en die welke op Wol betaald worden, overtreft de gunst welke aan laatstgemelde bewezen wordt, de eerstgemelde in zulk eene graad, dat men zich verwonderd moet hoe eene herroeping van de eene kan worden bewerkstelligd, zonder te gelyker tyd de andere te verminderen.

Wy zullen echter wachten om te zien wat de Heeren BREDA en RIVERS doen zullen!

De volgende is de Petite van het Swellendamsche Landbouwkundige Genootschap, waarop hetzelfde in deszelfs Rapport zinspeelde, doch, welke in getrokken werd:—

Wy Ondergetoekenden, Leden van het Committee van het Landbouwkundig Genootschap van Swellendam, nemen de vryheid, op het Wet. Genootschap, het Edele Handels Collegie, over een onderwerp lastig te vallen, het welk voor deze afdeling der kolonie, het meeste Wol opleverende, van het levendigst belang is.

Wy wenschen ter kennis van uw Edel Collegie te brengen, de zeer geringe en ontoereikende directe en indirecte belastingen, welke binnen de kolonie, zonder toestemming der teelers worden geheven, en welke, voornamelyk door de Municipaliteit van de Kaapstad, gesceit wordende, waar alleen in de geleide Westelyke Provincie, gesceit wordende, dat in hys kan worden gesceit, dubbel onregtvaardig is, daar de teelers geen middelen hebben, de belasting te ontduiken, door in eene andere haven te scheepen. Men zal uit extracten, deze vergezeldende, kunnen zien, dat het bedragen als Markt-imposten geheven in de Kaapstad, gedurende het jaar 1841, £3816 10 3/4 geweest is, terwyl de kosten van het Markt-Bestuur £483 0 0 bedroegen, de Municipaliteit een saldo latende, om tot haar eigen gebruik te worden aangevend, van £2839 10 3/4, grootendeels uit de zakken der Wolteelers getrokken, die daartegen geen voordeel van de Municipaliteit trekken.

De belastingen waartoe uwe Supplianten voornamelyk klagen, zyn de volgende:—Een Shilling en Sixpence per Cwt. op alle Wol van de Kaapstads Markt passerende, en een half per cent op Wol van Swellendamsche Markt passerende, hetgeen (de prijs van Wol door den bank op 10l. berekende) op een halve penny per lb. zoude komen.

Het is Uw Edel Collegie bewust, dat om de teelt van Wol in de Kolonien te bevorderen, eene Acte gepasseerd werd, waarbij alle Koloniale Wol verklaard werd vry van impost te zyn.

Daar de impost op Wol van vreemde teelt, op alle Wol benevens een shilling in waarde, op een halve penny bepaald werd, was deze Acte eene premie op dat bedragen op Wol in de Kolonie gewonnen, maar volgens de inwendige en Municipale regulatien der Kolonie, volgens de inwendige en Municipale regulatien van de Britsche, hebberende bedoeld, worden de ongelden van de Britsche, hebberende bedoeld, worden de grootste deel van onze Koloniale Wol, door den bank minder dan een shilling per lb. afbrengt.

Zonder twyfel in de kwestie te treden, of deze aanmoediging aan den kant van het Gouvernement te huis is eene groote mate in loed gelyk heeft, om de tegenwoordige weergelooze aanwas van den Koloniale opbrengst van dit

kostbaar handels artikel te weeg te brengen, wenschen Uwe Supplianten slechts de liberale, onovervloedige mededinging aantetoonen, waarin hetzelve de Kaapstads Wolteelers, in vergelyking niet die van andere Koloniale, plaats.

Uwe Supplianten, nemen verder de vryheid te zeggen, dat daar de Wetgevende Raad alleen de macht bezit, de Municipale litten te beloften wettens en Regulatien te maken, welke strydig zyn met de belangen van het publiek over het algemeen, en de Raad zoo als dezelve thans is samengesteld, niet gekonst is, door hen die over de tegenwoordige hervorming en onbillike belasting klagen, en bovendien bestaat uit Leden, waarvan slechts een bekend is, regtstreeks by den Landbouw en de Wol-teelt belang te hebben, terwyl de groote meerderheid der andere Leden by den bloei der Municipale fondsen van de Kaapstad belang heeft, in er voor uwe Supplianten, zonder eene enigshandige Lid van dat Ligchaam eene blaas optelegen, niets anders overig, dan van uwe wettens en regulatien de onderstelling te vragen, warbte uwe Supplianten, de Wolteelers van Zuid Afrika, geregtigd zyn.

Dat het uwe Lidschappen daarom moe behagen, nu behoortlyk onderzoek, aangaande de door uwe Supplianten vermeldde daadzaken, uwe macht en uwe invloed door het Collegie Uwer Lidschappen bezeten, te gebruiken, om de afschaffing van alle Municipale en Koloniale wettens te bekomen, welke de teelt van Wol binnen de Kolonie de Kaap de Gode Hoop, noodeloos en onregtvaardig belasten. En dat het Uwe Lidschappen moe behagen tusschen beide te komen, ten einde de bepaling van soortelyke wettens en regulatien in het vervolg te beletten, is het nedrig verzoek en de bede van de zeer gehoorzame Dienaren Uwer Lidschappen,

(Get.) JAMES MARTIN, JOHN TURMAN, H. WHITE, JOSEPH BARRY, Treasurer, F. W. RITZ, Secretaris.

WORCESTER.

(Van eenen Correspondent.)

VAN HET ALLER GROOTSTE BELANG VOOR DIT DISTRIKT.

De aanspraak van Harer Majesteits Prokureur Generaal, voorkomende in de Cape Town Mail van den 25 ultimo, aangaande het maken van den Harden Weg over de Kaapsche Vlakte, en het openen van de Moster's Hoek, tot eene gebaandte weg, waaronder dit geheel distrikt in de algemeene belasting zal worden ingesloten, heeft alhier eene algemeene opschudding veroorzaakt;—en hoe kan het anders zyn, daar men zyne volkomen ruine voor oogen ziet!... Het gevolg hiervan is dus dat door Resident Huishouders dezer Municipaliteit by hunne Commissarissen om eene algemeene Byeenkomst is aangedrongen; welke dan ook, onder de sanctie van den Civilen Commissaris dezer plaats, bepaald is op aanstaande Zaterdag (15 dezer), en waarby, zoo ik hoor, de omliggende veldkornschappen zullen tegenwoordig zyn, ten einde de gezegde aanspraak in overweging te nemen en over den maatregel te kunnen beslissen, en mede voorstellen te doen tot het openen van de "Du Toits Kloof" in plaats van de "Moster's Hoek," welk laatste stap niet alleen strekken zal ter bevordering dezer stad, welke sedert de laatste drie jaren zoo zeer ten achteren is geraakt; maar ook voor de Veldkornschappen van de Rive Gouline, Breede-Rivier, Hex-Rivier, Over Hex-Rivier, Voorste en Middel Roggeveld, terwyl het tevens eene directe lyn naar de Oostelyke Provincie en dit distrikt over het algemeen zal uitmaken.

Wat aangaat het maken van den weg door de "Moster's Hoek," kan zulks geen ander voordeel als het privaet belang van de bewoners van het Warme Bokkeveld te weeg brengen, alwaar slechts dertien plaatsen of boerderyen zyn, en welke geen meerder graan kunnen opleveren door gebrek aan water, waardoor de landman belet wordt meer te zaaijen dan hy bevochtigen kan.

Nogtans wordt het prijswaardig en belangloos gedrag van onze achtenswaardigen Prokureur Generaal, in het bevorderen van communicatien tusschen de Kaapstad en de Binnenlanden, op hoogen prijs gesteld;—doch het wordt ook verwacht dat Zyn-Ed. vatbaar zal wezen om de diegenen, die dadelijk daarin betrokken zyn, te hooren, en waartoe de gezegde byeenkomst is beled.

Gy zult met de verrigtingen dezer byeenkomst nader worden bekend gemaakt door

UWEN CORRESPONDENT.

BRIEFWISSELING

Tusschen den Heer RAWSTORNE, Civilen Commissaris te Colesberg, en den Heer JAMES HOWELL, ten behoeve der Uitgewekene Boeren.

No. I.

MYNHEER!—Ik zie gene reden, waarom ik, als veel belang stellende in het lot dier menschen, niet eenige aanmerkingen op uwe verklaring maken zoude.

Ik kan niet bevroeden wat men juist nu op billyke gronden tegen de Uitgewekene Boeren kan aanvoeren. Om aan zulk eene beschuldiging kleur te geven—en even dwaas als onstaatkundig. Had ik in het minst kunnen vermoeden dat ik in de best stelde voor een volk dat uiteindelijk aan het wettig gezag van de Koningin door geweld van wapenen tegenstaande zoude bieden, zoude ik my onmiddelyk ontrokken hebben aan alle deelneming in hunne maatregelen. Ik ben mynne trouw aan de Koningin van Engeland verschuldigd, en ik heb geen rede om te helpen om het gezag van Harer Majesteit, te troetschen. Ik begryp waarlyk niet hoe gy deze verklaring doen kunt.

Een ligchaam Hollandsche Boeren, eenigen waarvan my la den bloede bestaan, gedurende eenen langen tyd onder vele bezwaren, geworsteld hebbende tegen de valsehe voorstellingen van de Philippynsche factie, en vindende dat men herhaaldelyk klagen by het Gouvernement alhier geen effect hadden oia hun verligting te bezorgen, kwamen tot het besluit het land hunner vaderen vaarvel te zeggen. De redenen dezer groote opoffering, openbaar bekend makende, als volgt:—

1. Omdat zy misleid zyn geworden ten aanzien van het bedrag, hetwelk zy redden hadden te verwachten als eene compensatie voor het verlies hunner slaven.

2. De verliezen welke zy hebben geleden, tusschen de wezenlyke waarde; en het toegewezen bedrag.

3. De kwellingen en knevelaryen waaraan zy onderworpen waren, om hun geld uit de handen hunner Agenten te ontvagen.

4. Dat men hen billyke vorderingen niet heeft toegestaan, voor schadevergoeding, ontstaande door den moedwilligen Kaffer-Jaag van 35-30, hoewel 100,000 ponden, door het Gouvernement gemaakt waren, in den verkoop van hun eigendom dat van de Kaffers heromen is geworden.

5. De omverpelling van de D'Urban Traktaten en de substitutie van die van Sir Andries Stockenström; verscherping van de Kaffers grote strafeloosheid in het stellen van een groot moeijelykheid aan de kolonisten om het herstel te bekomen.

6. De afslanking van Sir Benjamin D'Urban en de aanstelling van Sir Andries Stockenström.

7. Het gebrek aan eene Landloopers-Wet.

8. Kwelende wettens tusschen Meester en dienstbode.

9. Dweepende bepalingen aangaande de plegtigheden der drie Sacramenten.

10. Gebrek aan welland in de kolonie voor eene snel toenemende bevolking.

11. Uitlokkend voorkomen van het land van Natal.

Zyne Edelheid (geen gering gezag) antwoordde, dat hy niet wist dat er eens wet bestond om hen te beletten, en dat, indien zulk eene wet bestond, dezelve te willekeurig zyn zoude, om in werking te worden gebracht.

Ter onderschryving van dit gevoelen, merkt Puffendorp aan, "dat daar het wettig by uwe byzondere onderdanen naar verhallen te verhooren, het even wettig is voor een groot getal dierlyke vryheid te gebruiken," en roept er verder by, "dat indien iemand met verloop van zyn Bewind, maar eene andere plaats verliet, hy niet langer een onderdaan van de eerste is."

Aan den Heer Martin zyn wy verder verachuldigd, dat de zaak der Emigranten Boeren, nog sterker is tegen de beschuldiging van oproer. Toen zy uit de kolonie vertrokken en openlyk verklaarden dat hun doel was, om een onafhankelyk Maatschappij te stichten in de Binnenlanden van Zuid Afrika daartestellen—sedert dat hoog ambtman in de kolonie, onderstond, zoo als men geloof, door het gevoelen van den Prokureur Generaal, hen openlyk dat zy deden hetgeen wettig was; noch heeft de Gouverneur dit gezegden, of eene enigste stappen genomen om hen tegen te houden.

De poging die eene groote uitgestrekteid gekomen zyde, omgedraaid de Gouverneur die openlykheid te vermineren; door eene laatste proclamatie de Emigranten van de rylte binnenlanden naar de dorre kolonie uitnoodigende?—en niet handte stond men den Emigranten toe, eene onafhankelyk maatschappij daartestellen, bloedige oorlogen met de naturren te voeren, traktaten met hen te sluiten, en al de magt van Souvereiniteit aan den dag te leggen.

Toen dit ten toppunt gestegen was, zoud de Gouverneur een detachement troepen naar het knoel van beweging, en nam, in behoortlyken vorm, bezit van Natal alleen.

Die troepen, na voor eenen korten tyd aldaar te zyn gestationeerd, werden terug geroepen, en men gedoogde den Emigranten hunne vlag te planten, terwyl de Engelsche troepen wegzelden, waarna zy op nieuw ongebinderd als eene Souvereine staat handelden;—en de Engelsche schepen, derwaarts handelende, onderwerpen zich aan de onderdrukkende inspectien, hen door de Boeren ongetygd.

Van waar dan deze valse beschuldiging van oproer? Het kan echter aan den anderen kant worden gezegd dat de handelingen der emigranten aan "Alleman's Drift" en hunne stryd met de troepen te Natal, bewezen van oproer zyn."

Op het eerste zal ik antwoorden, dat wanneer de wakker genoemde, verstandige en gepaste tusschenkomst van Regter Meuzies aldaar, ware opgevolgd, zoo als het behoerde, de emigranten zich dan, in alle opzichten, in den volstrekten zin des woords, volgens de wet, schuldig zouden hebben gemaakt aan eene militaire byeenkomst tegen den Souverein, om hem met geweld te noodzaken de maatregelen van zyn bestuur te veranderen; en zich onderhevig zouden hebben gemaakt aan al de straffen en penaltiteiten, op hoog verraad van oproer, vooraf, daar zy aangehouden met hunne ten toon spreiding, nadat de oproer acte was gesceen.

De maatregelen van den Edelezen Regter afgekeurd zyde, kan de wederstand tegen wettig gezag niet op de emigranten te huis worden gebracht, noch kan hun gedrag, hoe buitensporig ook, aan eenige wet onderworpen zyn.

Op de beschuldiging, de troepen te Natal weersaat te hebben geboden—zegt de Heer Martin, "dat de genoemde wet der natien dadelijk genoeg is, om dezen stryd met de troepen, buiten het bereik van Municipale Wet te stellen, en het is dwaas de wet van verraad daarop toepasselyk te maken."

Maar die toepassing zelfs toestaande, zyn er twee syden der kwestie. Al hetgeen wy voor ons hebben is het rapport van Major Smith, en de Boeren zeggen en verklaren, dat wanneer men hen slechts toelast met het Gouvernement in communicatie te treden;—zy bewyzen zullen, dat de aanval is ontstaan uit loteren moedwil aan den kant van het Engelsch garnison.

Door hiervan gewag te maken,—is het myn voornemen niet iets te zeggen, tegen de verdiensten van eenen dapperen en verdienstelyken officier. Ik zeg slechts hetgeen de Boeren zeggen dat zy bewyzen zullen.

Door deze verdediging van de hulpeloze Uitgewekene Boeren tegen deze zeer dwaze beschuldiging, welke in dit netelig tydgewricht, en in hunne tegenwoordige vreeszame geneidheid tegen hen kan worden gebracht, beschouw ik mynen pligt omtrent hen, als myne landlieden, te hebben betracht—myn doel is slechts om het Gouvernement met daadzaken bekend te maken, en hetzelfde in communicatie te brengen;—wetende, dat indien dit plaats hebbe, de jongste schandelyke chaos van verarring en kwaden wil, in vrede en goeden wil zal veranderen zonder dat een droppel bloed zal worden vergoten;—en ik beweer, dat wanneer ik niet volkomen bewaer was geweest, dat de emigranten zich te handele, ik hen niet zoude hebben verdedigd; en ten slotte houde ik staande, dat indien enig bloed in de schieking van de aangelegenheden der emigranten wórd vergoten, zulks alleen door kwadgezinde personen zal ontstaan, laat hen toezien, dat bloed niet op hunne hoofden kome!

Ik heb de eer, enz.

JAMES HOWELL.

Den Wel-Ed. F. Rowstone, enz. enz. enz.

No. II.

28 Maart 1843.

MYNHEER,—De Heer — aan wien ik eene copy van dat gedeelte uws briefs aan my, welke betrekking had op de veronderstelde communicatie door hem, heb overgezonden, heeft my in antwoord bekend gemaakt met den inhoud van eenen brief aan u op gisteren, waarna hy u berigt dat "geen gedeelte van de mededeeling, enz. waarop zy zinspeelt in uwen brief d. 26 Maart, gerigt aan den Heer Rawstone, nameelyk, dat de Heer Rawstone niet met rebellen in communicatie treden of handelen zoude, was van een gesprek met hem." Waaruit gy ongetygd uwe misvatting zal betrekken,—door te veronderstellen dat eenig "vorig antwoord" door my was gegeven geworden, als vermeld in uwen brief van den 24 dezer.

Het wordt van my niet geëischt om met u te redenen welke de Boeren tot die verhuizing mogen hebben bewogen, te behandelen, maar zal my stiip bepalen tot het punt hetwelk het myn pligt is te bezyzen.

En, indien het het geval zy, gelyk ik geloof, zyt gy zelf oogenlyk geweest, dat Moeke met een talryk Ligchaam gepuende Boeren aan Alleman's Drift verscheen; en in de tegenwoordigheid van een van de Regters der kolonie voor de Boeren voor hun, op een formeel wyse, de trouw aan de Britsche Kroon, uitkende,—met verachting de wettens door het Parlement van Engeland gepubliceerd, verwerpende en verklaardende dat zy ons vreeszame gepubliceerd, verwerpende en verwerpende verwachten.—Indien deze party sedert niets gedaan heeft om van derzelve dwaling terug te keeren, en geen gehoor heeft gegeven aan het aanbod van Pardon door den Luitenant Gouverneur gedaan, kan ik niet aarzelen tot de slotsom te komen, dat zoo lang als het Gouvernement op zodanige personen als onderdaanen aanspraak maakt, alle agentschappen ten hunnen behoeve, in den hoogsten graad onwettig zyn moet, en den overtreder onderhevig maken zal aan de straf welke voor versmading van Harer Majesteits Gouvernement, bepaald is.

Ik heb de eer, enz.

F. RAWSTONE.

Den Heere James Howell.

P.S. Daar ik myn gevoelen gegeven heb, dat agentschap ten behoeve van Moeke en zyne party onwettig is, zoo kan ik het niet anders dan geheel onnoedig beschouwen.

Zyne Edelheid de Luitenant Gouverneur heeft in zyne Proclamatie van den 2 January duidelyk gezegd, dat in geval van eene vrywillige terugkeer, en van eene volkomen en voldoende bekentenis hunner dwalingen, waartoe by alle misdadige Emigranten uitnoodigde, Zyne Edelheid verklaart gereed te zyn, een vol en vry yrdon voor het voorledene te verleenen.

F. R.

No. III.

MYNHEER,—In antwoord op uwen brief van heden, ben ik legde een antwoord, dat hetgeen de Heer — uitlatinge van de G. Moeke was van u in antwoord op eene communicatie van de G. Moeke aan uzelfen.

Ik heb van u niet gerdord de redenen te behandelen welke de Boeren tot hunne verhuizing moeten hebben aangezet.

De gebeurtenis aan Alleman's Drift diende uit het geheugen van alle welwenschers der kolonie te worden gewischt; er bestaet geene noodzakelykheid dat dezelve in aandiening blyven.

Ik ben verwonderd, dat, zinspeelende op het gedrag der Emigranten aldaar, zy zegt, dat deze party sedert niets gedaan heb om terug te treden, en geen gehoor heeft willen geven aan het, door Zyne Edelheid den Luitenant Gouverneur, gedaane aanbod.

Het gy geen brief van J. G. Moeke en zynen raad dd. 13 Februar 1843 ontvingen;—Werd deze brief niet door my op uwe publiek bureau, in uwe eigene handen-gesteld, en zette ik niet toen dat het my zeer aangenaam zyn zoude om alle opheldering over het onderwerp te verschaffen, en werd deze opheldering immer gerdord? Uw brief schynt bestend te zyn, om datgeen my te ontwingen waaromtrent gy eene onwettigheid behoort voorttevoeren.

Ik heb het mogelijk dat gy u kondet uiten, zoo als gy

gedaan hebt, na deze mededeeling van de emigranten, waerop zoo dikwyls gezinspeeld werd, of hoe kondet gy voor een oogenlyk veronderstellen, dat ik de overbringer van zulk eene mededeeling zoude zyn geweest, of my met de zaak zoude hebben bemoeid—met groote personele kosten, wanneer zulks niet uit weldadige oogmerken gescheide.

Om dezen moeijelyken pligt word ik veracht gehouden. Gy dient volge myne personele kennis aan my, en als een vriend van menschelicheit, niet zoo als gy gedaan hebt, in uwen brief te hebben verklaard, dat gy my geen eer voor myne pogingen wilt toekennen, om niet te zegen van kostbare en respectabele hulp.

Ik heb aldus geschreven omdat ik gevoel dat er geen hoop is by u voor myne ongelukke landgenooten, iets goeds te krijgen;—de tyd zal komen, wanneer de staatkunde door my in deze zaak in het oog gehouden, publiek zal worden gemaakt, en voor my die goede gevoelens sal verwerven, welke gy my thans onthoudt.

Ik laapthans de Emigranten aan uwe genade over, en sluit getrouwlyk alle briefwisseling met U over het onderwerp.—vertrouwelyk dat gy het my niet ten kwade wilt duiden,—dat ik zoo veel inbreuk op uwe kostbare tyd gemaakt heb, Heb ik de eer te zyn, enz.

JAMES HOWELL.

DE KONING VAN PRUISSEN.

De staatkunde van den Koning van Pruisen en het Kabinet van Berlyn, heeft op onderscheidene tyden sedert zyne troonsbeklimming, groot ongenoegen in zyne eigene heerschappijen, en eene verwondering in vreemde landen opgewekt, door de wedersprekende en onbestaanbare geartheid harer daden en taal. Het gevolg is, dat het Pruisisch Gouvernement, niet te onregt, gevaar loopt deszelfs karakter van opregtheid en goede trouw in deszelfs handelingen met het volk, te verliezen. De aanspraken en verklaringen, van den Vorst zyn allen berekend geweest om verwachtingen aantekweeken en te bemoeiden, welke zyne Ministers, of ten minsten een gedeelte van hun, getrich hebben tegen te werken; en, terwyl iets gedaan is tot het oprigten van instellingen berekend om de staatkundige belangen van het volk te vertegenwoordigen en uitte drukken, zyn er werkdadige vryandelykheid gepleegd geworden, tegen de drukpers in het geheel van 's Konings gebied, en zelfs buiten hetzelfde. De voornaamste liberale couranten van Konigsberg, de Rhynsche provincien, en Leipzig, worden dagelyks gewelddig, naar mate zy zich inbeelden (hetzy teregt of verkeerd) dat de graad van vryheid welke zy een jaar gelden verworven hebben, op het punt staat van te worden terug getrokken. Zy bevestigen dat de vergunningen welke aan de vryheid van de Pruisische drukpers zyn geschonken geworden, in den vernaarderen brief aan de censors van het voorleden jaar, herroepen staat te worden; en zy verklaren dat zy geen vertrouwen stellen in eene vryheid welke geen andere waarborg heeft dan den bloeten wil. De Leipzig Gazette vat al deze aanmerkingen zamen in de volgende woorden:—

"Het besluit der zaak hangt hiervan af—of wy ryd zyn voor vryheid, en de volstrekte noodzakelykheid daarvan gevoelen, in welk geval wy middelen vinden zullen om dezelve in eenen duurzamen vorm afte dwingen; of, indien wy zoo verree niet gevorderd zyn, behoeven wy dezelve ook niet. Laatstgemelde heeft de meeste waarschyklykheid."

Wy zyn genegen te gelooven, dat deze schryver in zyn besluitden gevoelens regt heeft, of liever, dat het gebruik hetwelk van den graad van bestaande vryheid wordt gemaakt door eenigen harer erkende of gewaande voorstanders, veel heeft bygedragen om hunne zaak te vertragen, en het verloop van het meer verlicht en redelyk gedeelte van maatschappij, te verkoelen. De Duitschers, en vooral de Daische Gouvernementen, zyn zoo vreesachtig, dat het onmogelyk was met te veel zorgvuldigheid werkzaam te zyn in het verkrijgen der grotere vryheid welke de drukpers verkreeg. In plaats hiervan, is het liberaal gedeelte derzelve algemeen gevallen in handen welke elk Gouvernement geregtvaardig is als gevaarlyk te beschouwen, zoo zy niet veroordeeld was om haar eigen schadelijken invloed op eene krachtadiger wyze te vernietigen, dan eene onderdrukkende maatregelen zulks voor haar konde doen. Op den slechten smaak en de staatkundige onwetendheid van zodanige aanvallers, kon een wys Conservatief Gouvernement met veiligheid voor hare verdediging vertrouwd hebben, ondersteund, zoo als zulk behoerde te zyn door die meer onafhankelyke, ondervindingryke en verlichte kanalen van publiek gevoelen, welke slechts op eenen vryen grond derzelve volkomene gedaante en invloed bereiken kunnen.

Duitsche staatslieden echter, zullen lang aanhouden om met schaduw te vechten, en eenige byzonderheden hebben ons bereikt, aangaande het jongste gedrag van het Kabinet van Berlyn, jegens die schaduwten van letterkundige reuzen, welke niet onvermakyk of onleerzaam zyn.

Het blykt, dat een jong mensch, genaamd George Herwegh, geboortig van Zurich, in Zwitserland, en gevolgelyk volgens geboorte een burger van eene Republiek, groote vermaardheid in Duitschland bekomen heeft als de schryver van zekere staatkundige lier-dichten, welke de bemoeijens der politie en de overderene vergrooting van liberale gevoelens, in aanmerking hebben doen komen. Dit jong mensch had, geloovent wy, in verband gestaan met de Leipzig Universal Gazette, ofschoon hy te Berlyn woonde, en stond op het punt het bestier op zich te nemen van een oppositieblad te Konigsberg. Beide deze bladen staan het Gouvernement grootelyk in den weg, zynde inderdaad de voornaamste organen van de democratische party, en de uitgave van beide dezelve zyn sedert verboden. In Berlyn zelve, verschynt geen andere politieke courant dan de Staats Zeitung, voor elk woord waarvan het Gouvernement verantwoordelyk is. De Heer Herwegh aldus eenigen roem als dichter- en dagbladschryver verworven hebbende, liet de Koning van Pruisen hem onlangs aan het Paleis ontbieden. Het gesprek was, zoo als men ons berigt heeft (ofschoon geen rapporteur van de Times tegenwoordig was) aan den kant des Konings bestemd, gedeelyk om hem schrik aantetagen—half smeekend, en half gebiedend. Wy hebben geen twyfel of het was minzaam, vriendelyk, toegeneegen, en een weinig hoogdrayend. De uitwerking van de Koninklyke vermaning op den democraat, wordt onderscheideelyk opgegeven; maar men zegt dat eene menigte patriotische studenten zyne terugkomst aan zyn verlyf afwachtte om den uitslag dier conferentie te vernemen. Het gevolg zal toonen, dat de uitslag niet zeer voldoende was.

Zoo als de zaak evenwel stond, werd het den Heer HERWEGH toegestaan belangrykheid te verkrygen ten koste des Konings. Binnen een korten tyd na dit mondesprek, vertrok hy naar Konigsberg, om zya ambt te aanvaarden als Editor van het oppositieblad voormeld. Maar, of de Koning of het Kabinet had ter diër tyd reeds

ingevonden met welk soort van persoon zy worden hadden, en daarom voegden zy de eene opvoorzigtigheid by de andere door het blad geest en al te verbieden. Het is waar dat de kennende welke Zyne Majesteit zich vermederd had van de Editor te nemen, hetzelfde eene zeer groote circumspectie zou hebben bezorgd. Onderrigt zynde dat zynen letterkundigen arbeid dat bedwang was opgelegd, nam de Heer HERWEGH de pen op en schreef aan Zyne Majesteit een' brief welken wy thans aan het Publiek voorleggen. Het is niet het minst buitengewoons, van dat wonderlyk proclamatie, dat die brief, na bestemd te zyn voor de Konings private lezing, "onder vryr ooggen," na veel discussie in Duitschland gepubliceerd is. De Heer Herwegh meldt met opzet, dat deszelfs bedoeld was om geheel privaet te zyn; dat het zyn, maar in dit geval is het ongelukkig dat het zelve verschenen is. Het Publiek is traag om te gelooven, dat lieden in ernst geheimhouding meenen wanneer zy dezelve het eerst verschieden en zal algemeen gelooven dat 's schryvers vriende in dit geval, aan eene kleine schending schuldig staan, aan een welkom verraad, welke zeker te geven zal worden. Laat dit zoo zyn als het wi niemand kan het zonder leedwezen lezen. De Koning heeft zich in eene verkeerde positie doen plaatsen. Hy is in den toestand van eenen Koning die zich blootgesteld heeft, eene uitdaging te ontvangen,—eene toestand uit welken er geene eervolle en waardige ontcoming is. De brief is als volgt:—

Konigsberg, December 1842. "Uwe Majesteit, Wy zullen u edele vyanden zyn, de woorden welke de Monarch van Pruisen onlangs tot u sprak, en die woorden geven my het regt, te zeggen dat uwe pligt op, met dezelfde openhartigheid en opregtheid, waarmede ik myn vertrouwen in Uwe Majesteit uitt, thans mynne klage, myne bittere klage, voor uwen troon te leggen, zoodat eene hulde voortwendende welke ik niet ken, of gevee, welke ik niet bezit en nimmer ondervinden zal. Wy zullen u edele vyanden zyn, en op denzelfden dag waartoe Uwe Majesteit goedgunstiglyk deze woorden uitt, bevestigde het Uwe Majesteit de circulatie van een blad te verhoeden, hetwelk ik sta uittgegeven, en waarvan nog geen enkele vlyde onder myne redactie verschenen is, en die circulatie waartoe twee maanden geleden toegestaan werd voor ik het Edict van schap op my naam—hetzelve te verbieden alleen om myn naam. Dat deze naam zoo slecht in de ooren van uwe Majesteit klinken zou, kan ik, wil ik niet gelooven, na de uitdrukkingen eenige dagen geleden door u aan myn troon. Uwe Majesteit is ongetyfd niet bewust van deze klagen, en het doel dezer briefs is om u met de eenezijdige dazink bekend te maken, onder uwe Majesteit verstande beslisse wat regt is. Ik vraag niet om de herroeping van het verbod, want ik weet, dat myn beperkt begrip van de pligten en voordeelen van onderdanigheid, myne bevestigde van een nieuw tydperk, immer verschillen moeten met de ouderde inzigten en governments routine van de meeste Daische Ministers; wier regt van tegenstand ik geregtlyk zoude erkennen indien zy slechts algemeen acht aplegen op hetgeen rondom hen gebeurt, omgaf in de diepte van de menschelyke natuur,—in plaats van te stryden met een weynig schuim en wind welke op hare oppervlakte speelt. Indien die Ministers in staat waren de hoofdstoffen van een nieuwe Godsdienst te ontdekken, en niet slechts om halve rechtigheid, euveldom en ongebondenheid uitte snuffelen; in het kort, indien de Ministers buiten en behalven het toeval haren geboorte, hunner dikwyls kostbare administratie en staatkundige talenten, ook de gave en den goeden wil bezaten, om met hunne vyanden in eene edele stryd te treden, dan, zonder hen te geneen, heb ik de vryheid te handelen; terwyl zy spreken van het publiek gevoel te verdedigen, hetwelk inderdaad, niet wordt gedaan, en in alledaag gedaan kan worden door uiterlyke dwangmiddelen."

De schryver schynt hier te hebben vergeeten wat hy bedoelde met "de Ministers die in staat zyn de hoofdstoffen van eene nieuwe Godsdienst te ontdekken," en zyne zinsnade heeft in een reeks van tusschenzinnen alle bewustheid verlorven van haar laatste doelwit.

"Maar er zyn mannen die niet vreesen, (en ik reken onder hen) mannen die uit al hunne macht schreeven naar tot

